

EPERJESI LAPOK

Előfizetési árak:

Egész évre . . . 12 K.
Félévre 6 K.
Negyedévre . . . 3 K.

Hirdetési díj: Egyhasábos
peltisor egyszeri hirdetése
15 f. Rözmények sora 40 f.

**POLITIKAI, TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI,
KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP**

Az Eperjesi Széchenyi-körnek, az Eperjesi Magyar Védőegyesületnek
és az Eperjesi Kereskedők Társulatának hivatalos közlönye. □□

Szerkesztőség és
kiadóhivatal ::

Kösch Árpád
könyvnyomdája
Eperjes, Fő-u. 59.
:: Telefon-szám 16. ::

**:: A Sárosvármegyei ::
hadiemlék- és műkiállítás**

pompás, szindús képe már-már bontakozni kezd. Az eperjesi püspöki palota termei telve érdekesebbnél érdekesebb hadiemlékkel, becsesebbnél becsesebb műremekkel.

A sárosi kuriák féltve őrzött móringsládái, sekretérei, mennyezetes nyoszolyái, családi képei, muzsikáló órái, kincseket érő ötvösmunkái, porcellánjai — mind, mind előkerültek.

S a szeretet keze most ott rendezgeti azokat a szintén történelmi múltú palota termeiben, — melyeket a szeretet vallásának főpapja engedett át — hogy méltó helye legyen a sok kincsnek, a sok emlékeknek.

Valami különös, megbékéltető harmonikus érzés szállja meg a belépőt e sok gyönyörűség, sok emlék láttára, amelyek egy fáradhatlan, angyali türelmű, művészelkű asszony, Bujanovics Gyuláné gyöngéd keze érintésére csoportosulnak, harmonizálódnak . . .

A kép mind pompásabb, mind színesebb lesz.

Szinte kétkedőleg nézi az ember a sok kincset, hogy honnan varázsolták ide.

A szeretet csodákat művel. Alig pár hete indult meg a mozgalom a kiállítás rendezését illetőleg, hogy jövedelme hőseink sírjainak gondozását biztosítsa s máris együtt van a kiállítási anyag, melynek nagysága kicsinnyé, szűkké tette a püspöki palota első emeletét, úgy hogy az ifjúsági rajzkiállítás elmarad, mert a rendezőség nem biztosíthatott számára méltó helyet.

A közönség azonban nem lesz megfosztva az ifjúsági rajzkiállítás szépségeinek élvezetétől. Későbbi időpontban, nagyobb keretekben megtartják ezt a kiállítást is.

Próbáljuk ismertetni a kiállítás anyagát?
Nem, — még korai volna.

De egyről-másról meg lehet már emlékeznünk. Talán nem a legszebből, a legértékesebből, hanem csak éppen arról, ami a termekben csatangoló szemébe ötlük.

A magyar festőművészet mestere, a sárosi föld nagy szülötte s megőrkítője, Szinyei Merse Pál csodás szépségű remekkel vesz részt a kiállításon. «Jernyei kastély» című, eddig még ki nem állított képét küldte el.

Barabás Miklósnak «Családi kép»-ét, mely a Dessewffy-család tulajdona, szintén megcsodálhatjuk.

Amatőreink képei közül ott láttuk Bujanovics Gyuszi, Kubek, Lukovich Aladárné, dr. Holénia Gyuláné, Thomaené Wein Margit, Wick Béla stb. képeit.

Pfannl kapitány ceruzarajzai, Spiegel főhadnagy szénrajzai már szintén helyükön vannak.

Amatőr-fényképészeink közül hadiképeket Bujanovics Albert, Incze, Madarassy, Koós Frigyes, Kopeczky Rudolf, Pfannl Jenő küldöttek be eddig.

Dr. Csatóry János, Halász Lipót, dr. Horovitz Gyula, Klein Béla, Oszwald Dániel és László művészi fényképekkel képviselve.

Az ipariskola igazgatója, Károly Szilárd régi perzsa fegyverzetet állított ki, mely a Kr. u. II. századból való.

Egy mennyezetes menyasszonyi ágy a XVI. századból, a blyaskárok idejéből a Haller-kastélyban épen maradt szalon, Gabriel arkangyal fafaragvány-szobra a XVI. századból, zborói és kapii várak órái, kelengyeládák a XVII—XVIII. századból, intarsias bútorok, régi porcellánok, sóvári csipkék . . . s ki tudná itt felsorolni még mindazt, ami megragadja a néző figyelmét.

A kép pompás, elragadó, s ha majd május 2-ikán d. e. 1/2 11 órakor megnyílik a kiállítás, a látogatók ezrei gyönyörűséggel fogják szemüket végigjártatni a sok-sok termen.

□□□

Margó-jegyzetek.

Az ember lényegét tekintve jó, csak a kultúra rontotta el, mondja Rousseau. Eredeti állapota a teljes ártatlanságban vész el. Lelke síma tükörlap, melyen homálytalanul tükröződik vissza a kék ég; a virág szírom-csillagja, a fák lombkoronája, a lila sávokban derengő pitymallat, a beszédesen elpihenő alkonyat; az évszakok a maguk ujjongó derűjével, megvesztegethetetlen komolyságával; a természet a maga festett költeményeivel, varázsigéket rebegő tájképeivel. Tehát körülbelül olyan lehetett a régi vadember, mint a mostani kis gyermek, lelki-világát tekintve; vagy mint az angyalok Alexandre Cabrel: «Venus születése» című képén. Az ősember nem töpreng, terveket nem kovácsol, nem gyűlöl, nem csal, nem ócsárol, nincsenek elvei, lelkén a kilengés igen kicsi, nincsenek elérhetetlen vágyai és korhadtságszerű veszteségei. Betegség nem kínozza, nincsenek rémképei, aggasztó álmái.

De Rousseau úgy látszik nem vonta le a maga következtetéseit teljesen, mert ha az ember tükörlapja az őt környező mindenségnek, akkor lehet olyan is, mint a kitörő vulkán, mint a romboló vízár, mint pusztító tűzvész, mint a szibériai farkas, mint a sivatagi oroszlán, mint a sas, melynek ereiben más állatok vére kering, mint a fecske, mely irtalmatlanul kapja be a hét-pettyes katicát, mint a szikla, mely a hegy ormáról leválva, összetiporja a cseperedő fácskát, vagy pedig — ami egyre megy — a tücsök-muzsikust. Ha pedig az ember mindezt visszatükrözteti, akkor lényegileg rossz. Meg tudja cáfolni ezt az élet?

Most azután jönnek elborult lelkű filozófusok, kik azt mondják, hogy igenis a világ és emberiség rossz. A világ rossz, mondja Dante: «Kívülről nagyon vig, de belülről fekete, mint a halál»; a világ rossz, mondja Schopenhauer: «A világ bűnhődés helye, tehát semmi más, mint fegyház». Az ember rossz, mondja egy magyar író: «Mert a róka nem oroszlanja a rókának, a vadgalamb nem vércsége a vadgalambnak, de az ember farkasa az embernek». Az ember rossz, mondja a szegény: «Könnyebb a tevének átjutni a túfokán, könnyebb a gazdagnak bejutni a mennyek országába, mint a szegénynek megnyerni, amit kér, a keresőnek megtalálni, amit keres és a zörgető előtt az ajtót megnyitni».

MA VASÁRNAP

DORRIT LUMPOL

AZ OLYMPIÁBAN.

Igaz-e mindez, kérdelem magamtól. Hiszen az életben annyi az apró öröm, szépség, báj, harmónia, eszményiség, hogy számát sem lehet adni; csak az a baj, hogy nem ott keressük, ahol mindez megtalálható, és ha fel is leljük, nem értékeljük becse szerint. Hiszen ha az élet fájdalmas lenne, nem üdvöznél a tavaszt a virág, madár, fakadó rügy és az ember, mely az új élet édes terhével köszönt reánk.

És ha az új élet így üdvözi az új tavaszt: vajjon nem hasonló életörömmel fogadta-e a történelem szinpadán felbukó új ember a számára még egészen új életet? Ha igen, akkor az ember is boldog volt, mikor gyermekkorát élte és természetes ártatlansága mindaddig tartott, míg a civilizáció ruháját fel nem öltötte.

Az ember lényegét tekintve jó, csak a kultúra rontotta el, mondja Rousseau. És ha Rousseau meg is feledkezett arról, hogy következtetéseit teljesen keresztülvigye és így egész képet nyújtson, legalább lelke sejtlemességével érezte azt, hogy a műveltség fokozása nem jár egyúttal a jólét és boldogság növekedésével.

Most, midőn a kultúra képviselője, Franciaország, félmillió sereggel rohamra indul Rheims felett, hogy megállítsa a békét és tovább éltesse a szenvedéseket, hányattatásokat tűzszlopait; hogy sok ezer ágyúval, mozsárral, tarackkal s a halál egyéb válogatott nemeivel gőzölgő, rokkant vérmezőket teremtsen, jól esik egyúttal látni a Leninben, Cseidzében, Kerenszkiben megnyilatkozó ős erőt, mely az élet békéjéért és boldogságáért küzd. (m.)

Közgyűlés.

Sárosvármegye törvényhatósági bizottsága április 16-án d. e. 10 órakor *Bwanovics* Gyula főispán elnökletével tartotta rendszeres évnegyedi közgyűlését, nagy érdeklődés mellett.

Napirend előtt *Tahy* József udv. tan., alispán meleg szavakban parentálta el a vármegye egyik érdemes tisztviselőjét, dr. Eisner Józsefet, a felsővizközi járás orvosát, tb. főorvost. A közgyűlés emléket jegyzőkönyvileg rendelte megörökíteni.

A közgyűlés első pontja volt a miniszterelnök leirata, melyben tudatta a vármegye közönségével, hogy Ófelségének Sárosvármegye részéről trónralépte alkalmából nyilvánított hódolatáért köszönetet nyilvánítani méltóztatott. A közgyűlés a miniszterelnöki leiratot hódolatteljes érzelmekkel tudomásul vette.

Majd rátért a közgyűlés az alispán negyedévi jelentésének tárgyalására, melyet lapunk mult számában terjedelmesen ismertettünk.

Ezután az alispán előterjesztette a Nagysárosi Múmalommal a lisztörlemények szétosztása és kezelése iránt kötött megállapodást. A vármegye közönsége az alispán tett intézkedéseit jóváhagyólag tudomásul vette s a megkötött megállapodásokat megerősítette. A Nagysárosi Múmalomnak a vármegye lisztkezelése körül a háború kezdete óta mindenkor tanúsított előzeny eljárásáért a múmalom igazgatósága iránti teljes elismerésének és igaz köszönetének adott kifejezést.

Az alispán azután bemutatta a vámorlás szabályozása iránt kiadott rendeletét és az az

ellen beadott felebbezéseket. Az alispán ugyanis 1058—1917. számú rendeletével a malmok által szedhető vámot az árpagyöngy készítésénél 10%-ban, őrlésnél 8%-ban, darálásnál 5%-ban állapította meg. A vármegye közönsége az ez ellen beadott felebbezést elutasította, mert megállapítást nyert, hogy ezen vámszedés mellett a malmok érdekei — tekintettel a magas árakra — kellőleg meg vannak óva. A közgyűlés azután tárgyalta Zemplénvármegye átiratát az általános kötelező polgári segédszolgálat szervezése iránt. A közgyűlésnek — bízva a kormány belátásában — nincs kétsége az iránt, hogy az ország segélyforrásainak igénybevétele tekintetében a szükséghez képest a megfelelő kezdeményező lépéseket meg fogja tenni, azért az átiratban foglaltakat tudomásul veszi. A közgyűlés még több, közérdeklődés szempontjából kisebb érdekességű ügyet tárgyalt le d. e. 1/2 12 óráig, amikor az elnök a közgyűlést bezárta.

Hadiárvakért és hadiözvegyekért.

Hős katonáink özvegyeiről és árváiról elsősorban az állam tartozik gondoskodni, de az állam egymaga erre képtelen s így a társadalom kötelességévé vált a szükséges anyagi eszközök előteremtése. Országszerte megnyilvánult az áldozatkészség, és ezen a téren is elsősorban maga a hadsereg vezet.

Igen szépen oldotta meg a nemes feladatot a Sáváron állomásozó m. kir. 39. honvéd tábori tarackos-ezred pótütege, amely buzgó és mindenre körültekintő parancsnoka, *Kalmán* Ödön őrnagy kezdeményezésére még 1916. év őszén az ezred hadiárvai és özvegyei javára alapot létesített. Ezen alap a tisztikarnak állandó havi járuléka, a legénység önkéntes adománya és egyéb adakozásokból rövid félév alatt 6500 koronára szaporodott.

De a pótüteg parancsnoka nem állt meg a megindult úton, hanem helyes érzéssel az alap javára oly állandó jövedelmi forrásról is gondoskodott, amely hivatva van a kérdéses alapot tetemesen növelni, anélkül, hogy ezt bárki is megérezné. A pótüteg ugyanis igen szép mozgósíthatat rendezett be Tótsáváron, amely egyrészt a lakosság és a katonaság szórakoztatásáról gondoskodik, de amelynek tiszta jövedelme az ezred hadiözvegyei és árváinak alapját fogja gyarapítani.

A mozgósíthatat megnyitása húsvét vasárnapján, április 8-án ment végbe és az eddigi eredmények a legszebb reményekre jogosítanak. Az előadások minden héten szombaton d. u. 6 és 8 órakor, vasárnap d. u. 4, 6 és 8 órakor tartatnak meg.

A műsor igazán élvezetes, ami nagyrészt a Projectograf r-t. (Royal-Apollo) budapesti filmgyárnak köszönhető, amelynek egyik igazgatója, Ungerleider Gábor, az ezred tart. zászlósa és a legszebb filmeket ingyen bocsátja rendelkezésre.

Felhívjuk Eperjes város közönségének a figyelmét is ezen jótékony célú mozielőadásokra. Tavasszal és nyáron csak kellemes lehet egy kis séta a szomszéd Tótsávára, ahol a kirándulók a pihenés idejét egy szórakoztató szép előadással tölthetik el.

A pótüteg igen szívesen venné, ha Eperjes város közönségének érdeklődését a nemes ügy iránt felkelthetné és szükség esetén a pótüteg irodája telefon útján is elfogad előjegyzéseket.

Hadiárvak Rokkant katonák. Hősök emléke.

A sárosvármegyei hadiárvak alapja javára az eperjesi kir. adóhivatalba, mint Sárosvármegye gyámpénztárba 1917. április 17-ikéig a következő adományok folytak be:

A már nyugtázott összeg K. 38,123.46
Dr. Berzeviczy Albert v. b. t. t., a Magy. Tud. Akad. elnöke 1000.—
Zima Andor puzstamezői gör. kath. lelkes szentsír melletti gyűjtése puzstamezői és györkvágásai híveitől 42.50
Rojkovich Tivadar litinyei gör. kath. esperes-lelkész márc. havi gyűjtése (ezzel eddigi gyűjt. 241 kor. 06 fill.) 14.08
Fekete Béla szolgabíró útján Varga Kocserha János patacskői lakos adománya 10.—
Szojka Sándor ferzsói körjegyző petroleumfelesleg címén (ezzel gyűjtése 407 kor. 71 fillérre emelkedett) 15.—

Összesen: K. 39,205.04

A fentebb felsorolt adományokat ezennel nyugtázom. Egyúttal a mélyen tisztelt *adakozóknak és gyűjtőknek áldozatkészségükért és sikeres fáradozásukért* — a hadiárvak nevében — hálás köszönetet mondok.

Eperjes, 1917. április 17. DR. MÁRIÁSSY BÉLA s. k., Sárosvárm. árvaszékének elnöke.

Az eperjesi hadiárvak alapjára az elmúlt héten a következő adományok érkeztek:

a) a városi pénztár útján:
Verbóczi József koszorújára gyűjtött összegből maradvány 21.—
Régebbi gyűjtésünk 21,047.82
A gyűjtés eredménye tehát 1917. április 21-ikén 21,068.82

Midőn ez adományokért az árvák nevében a leghálásabb köszönetnek adok kifejezést, arra kérem városunk nemesszívű, áldozatra kész közönségét, méltóztatassék újabb adományokkal lehetővé tenni, hogy azoknak árváiról, akik értünk is meghaltak, méltóan gondoskodhassunk.

Adományokat úgy a városi pénztár, mint az EPERJESI LAPOK szerkesztősége készséggel elfogad és e helyen nyugtáz.

Eperjes, 1917. április 21. FARAGÓ JÓZSEF, kir. tan., polgárm.

Az eperjesi rokkant katonák alapjára az elmúlt héten a következő adományok érkeztek:

a) a városi pénztár útján:
A gyűjtés eredménye ápr. 21-ikén .. 2755.19

b) az EPERJESI LAPOK útján:
Az eperjesi fodrászok által néh. Kaszás Flóriánra koszorújára eszközölt gyűjtés többletéből 13 kor.

Midőn ez adományokért a rokkant hősök nevében a leghálásabb köszönetnek adok kifejezést, arra kérem városunk nemessen gondolkozó, áldozatra kész közönségét, méltóztatassék újabb adományokkal lehetővé tenni, hogy azokról a rokkant hősökről, akik értünk is szenvedtek, méltóképen gondoskodhassunk.

Eperjes, 1917. április 21. FARAGÓ JÓZSEF, kir. tan., polgárm.

Az eperjesi hősök emlékére az elmúlt héten a következő adományok érkeztek:

a) a városi pénztár útján:

	K		K
Tomely András	40	Pásztor Mihály	10
Gazdag Mihály	10	Balázs András	10
Borták Mihály	10	Orosz Mihály	10
Orosz András	30	Molnár András	10
Fabula Mihály	20	Lengyel György	10
Borták János	20	Nagy János	10
Lengyel János	10	Kövér István	10
Orosz János	40	Tomely Mihály	20
Nagy Mihály	20	Borták János	70
Takács András	10	Orosz Mihály	20

ÓVAS!

Rájöttem, hogy az általam gyártott „MODIANO-CLUBSPECIALITÉ”-szivarkahüvelynek utánzatai vannak forgalomban, amelyek ellen egyedül védelem a védjegy és aláírásom pontos megfigyelése.

A védjegy.

Zalka József
Szabó János
Burián Pál

Régebbi gyűjtés
A gyűjtés
1917. április
Eperjes, 1917.

A Sárosvármegyei műkiállítás

ezúttal és fának nyitása

A kiállítás 1/2 11 óráig
Eperjesi polgármesteri hivatal
Külön megvásárolható
nem a

Eperjes, 1917. ápr.

Tintarajz

A messze Remegő fák Mint látni

A kertek Ijedt madarak A bokrok És méla

A sejtelmék Nehéz hű De mit ér Ha hián

Alkonyodó Sugarai, a Úgy folyó Az esti szél

Néhány cs Valaki táv A lábán a De nem. C

Dr. Novák István eperjesi hódoló-küldötts

Kitüntetés ezredbeli hadnagyságban részesült mellett. Ez má

Arje Jenő, a vitézségi érmet

Wrublovsky talékos főhadnagyságban részesült a katonai hadiékítmények honvéd zászlós a közben tanúsító kapta kitüntetés

Új népfőlkormányzó miniszter Bodonyi 9. népfőlkormányzó népfőlkormányzó-állato

CSEMLEGY

Zalka Józsefné	40	Szabó Lajos	120
Szabó János	40	Orosz Kálmánné	40
Burián Pálné	40	Jurus Kálmán	40

Összesen 710
Régebbi gyűjtésünk .. 43,789 kor. 14 fill.

A gyűjtés eredménye
1917. április 21-ikéig .. 44,499 kor. 14 fill.
Eperjes, 1917. április 21.

FARAGÓ JÓZSEF,
kir. tan., polgárm.

A Sárosvármegyei hadiemlék- és műkiállítás rendezősége

ezúton hívja fel Eperjes város és Sárosvármegye közönségének figyelmét a kiállítás megnyitására.

A kiállítás 1917. május 2-ikán d. e. 1/2 II órakor nyílik meg az eperjesi püspöki palotában.

Külön meghívókat a rendezőség nem ad ki.

Eperjes, 1917. ápr. 20. **Bujanovics Gyuláné**
a kiállítás védnöknője.

HIREK.

Est.

Tintarajz volt az esti félhomály.

A messi hegyek sötét hamvú üszkők.

Remegő felhők úsztak az égen,

Mint lilaszínben úszó kusza fűrtök.

A kertek alján kelt a teli hold.

Ijedt madár rebbenve szállt tovább.

A bokrok között tipegő nesz futott

És mélabúsan bólongtak a fák.

A sejtelmesen terhelt fényözön

Nehéz hullámban hullott a földre le —

De mit ért ez az aranyfogalalat,

Ha hiányzott a legszebb kép bele.

*

Alkonyodik, most bukik a nap.

Sugarai, akár a tűzpaták,

Úgy folynak végig a hegyek megett.

Az esti szél szürke árnyakat lenget

Kelet felett.

Néhány csillag ragyog az égen.

Valaki távol integet nekem:

A lábán apró, fekete topán ...

De nem. Csak csakkép üget szaporán

Álom lován.

Marencsin Zoltán.

Dr. Novák István a királynál. Dr. Novák István eperjesi püspök a magyar kath. püspöki kar hódoló-küldöttségében megjelent a király előtt.

Kitüntetések. Löwenstein Elek 67. gyalogezredbeli hadnagy a legfelsőbb dicsérő elismerésben részesült a kardok egyidejű adományozása mellett. Ez már a második kitüntetése.

Árje Jenő, a 67. gy.-ezred zászlósa a bronz vitézségi érmet kapta.

Wrublovsky Géza 67-ik gyalogezredbeli tartalékos főhadnagy vitéz magatartása elismerésül a katonai érdemkereszt 3 osztályát a hadiékítménnyel és kardokkal s Bárdossy Jenő honvéd zászlós a Magyaros hegyen vívott harcok közben tanúsított vitézségeért a vitézségi érmei kapta kitüntetésül.

Új népfölkelő-állatorvos. A honvédelmi miniszter Bodon Miksa népfölkelő-állatorvost a 9. népfölkelő-parancsnokság nyilvántartásában népfölkelő-állatorvossá nevezte ki.

67-es hősök. Az ellenség előtt tanúsított vitéz magatartásuk elismerésül a 67. gyalogezrednél 1916. október—1917. január havában kitüntetést nyert: *Kis-Konya* Róbert őrnagy hadiékítményes katonai érdemkereszt III. osztályát és bronz signum laudist, *Brauner* István főhadnagy bronz és ezüst signum laudist, *Holénia* László főhadnagy bronz és ezüst signum laudist, *Voloszinovits* Viktor főhadnagy signum laudist, *Csepő* Viktor hadnagy bronz signum laudist, *Gallotsik* Imre hadnagy a hadiékítményes katonai érdemk. III. osztályát, *Schütze* Gusztáv hadnagy bronz signum laudist (elesett), *Lichtig* Artur hadnagy a hadiékítményes katonai érdemk. III. osztályát (fogoly), *Adamkovics* Géza önkéntes nagy ezüst érmet, *Rács* Ferenc zászlós kis ezüst érmet, *Csanda* István, *Csiki* Rudolf, *Löwy* Nándor, *Szegyor* András gyalogosok bronz érmet.

Lelkészszerzés. Az üresedésben levő felsőségi g. k. plébániára Kisszeben r.-t. város képviselőtestülete egyhangulag *Salamon* Béla kelembéri lelkészt választotta meg, illetve mutatta be az egyházm. főhatóságnak.

A 15-ik tábori tarack-ezred köréből. A király *Oberländer* Lászlót 1916. november 1-jei ranggal tényleges főhadnaggyá nevezte ki. Dr. *Kissóczi Kissóczy* József tart. tűzértőhadnaggyot nyugdíjományba helyezte. — Dr. *Neuwirth* Zsigmond április 15-ikén zászlóssá lépett elő.

Halálozások. *Westher* Géza, a bártfai ág. h. ev. egyház gondnoka ápr. 15-ikén, életének 61-ik évében Bártfán meghalt.

Konya Sándor, a koll. főgimn. VI. oszt. tanulója, életének 17-ik évében, április 16-ikán Eperjesen elhunyt. Temetése, melyen osztálytársai is megjelentek, ápr. 18-ikán, a róm. kath. egyház szertartása szerint, nagy részvét mellett ment végbe.

Kassás Flóriánné sz. *Ravasz* Mariska ápr. 15-ikén, életének 28. és házasságának 8-ik évében Eperjesen meghalt. Temetése április 7-ikén, az ág. h. ev. egyház szertartása szerint, általános részvét mellett ment végbe.

Értesítem a közönséget, a tejtermelőket és a tejkereskedőket, hogy a m. kir. minisztérium 1438—1917. M. E. számú rendeletével Eperjesen a tej árát a következőleg állapította meg:

Termelők és kereskedők között 1 liter 52 fill.

» » fogyasztók » 1 » 54 »

Kereskedők és » » 1 » 58 »

Aki ezen árnál magasabb áron ad el vagy vásárol, az 6 hónapig terjedő elzárással és 2000 korona pénzbüntetéssel büntetendő. Saly, rkapitány.

Zeneiskolai hangverseny. Az Eperjesi Széchenyi kör államilag segélyezett zeneiskolája április 22-ikén, vasárnap d. u. 3 órakor a városi Vigadó nagytermében növendékeivel hangversenyt rendez. Belépődíj nincs.

Büntet a rendőrség. A rendőrkapitány *Weinberger* Ignác eperjesi szatócsot, mert egy darab heringet, melynek eladási ára 60 fillér, 80 fillérért adott el, 50 kor. pénzbírságra ítélte el. *Óváry* Jozefint, a Sprei-féle korcsma kimérőjét, mert az orosz foglyoknak szeszest italt adott el, 50 kor. pénzbírsággal sújtotta.

Adományok. Az eperjesi Vöröskereszt-fiókgyelet javára a következő nemesszívű adományok folytak be: 500 kor.: Nagysárosi Múmalom, 100 korona: Eperjesi Fogyasztási Szövetkezet, 20 kor.: Kuhár József Krivány, amelyekért őszinte, hálás köszönetet mond az elnökség.

Új tanítók. A kir. gör. kath. kántortanítóképző-intézetben megtartott katonai tanfolyamon 6 jelölt, köztük *Papp* János 85. gy.-ezredbeli rokkant hadnagy is nyert tanítói oklevelet. — A kir. kath. főgimnáziumban pedig 13 jelölt tette le sikerrel az érettségi vizsgálatot.

A szerencsétlenek támogatói. A Nagysárosi Múmalom 100 koronát adományozott a vakok eperjesi intézetének. Továbbá *Janik* Ferenc pénzügyigazgató Márta leánya emlékére 10 koronát helyezett a jótékonyaság oltárára. A nevezett intézet javára továbbá br. *Uslár-Gleichen* Ottó adományozott 30 kor.-t, *Gleviczky* Gusztáv somosi tanító a gyermekszínház jövedelméből 19 kor.-t, *Stávorszky* Ferenc vargonyi tanító pedig gyűjtés útján 4 kor. 63 fillért juttatott az intézetnek, mely támogatásokért az intézet igazgatója leghálásabb köszönetét fejezi ki.

Szakfelügyelői megbízás. A vall.- és közokt.-ü. miniszter az iparostanoncoktatás szak-szerű felügyeletéről a rendkívüli viszonyok dacára is gondoskodni óhajtván, a vármegyénk területén levő iparostanonciskoláknál a tanév folyamára a szakfelügyelői teendőket ellátásával *Ferenczy* Emil budapesti állami felső ipariskolai tanárt bízta meg.

A királyné. Magyarország május havában első ízben ünnepli születésnapján koronás királynának ifjú hitvesét. A Társaság, mely három éves fennállása óta a magyar úri társadalom legkedveltebb szépirodalmi hetilapja lett, ebből az alkalomból «A királyné» címmel ünnepi számot ad ki. Fél száz oldalos albumszerű díszes kiadásban készül A Társaság ünnepi száma. Szövegrészét elsősorban írják, illusztrációi felölelik a felsőasszony egész életét, kora gyermekkorától leányévein át a koronázás magasabb ünnepéig. «A királyné»-számot, mely műnyomópapíron, A Társaság ismert ízléses formájában fog megjelenni, mindenki, aki a lapra legalább egy félrevel előfizet, ingyen kapja. Mint külön szám 1 kor. 50 fillérbe kerül, mely összeg postautalvánnyal A Társaság kiadóhivatalának (Budapest, VI., Reáltanoda-utca 18. sz.) lesz mielőbb beküldendő, mert a papírhiányra való tekintettel az ünnepi szám példányainak mennyisége csak az előzetes megrendelések arányában lesz megállapítható s a szám megjelenése után sem dohánytözsdekben, sem könyveskereskedésekben nem lesz kapható.

Nyugtázás. A Nagysárosi Múmalom 50 kor.-t adományozott az eperjesi ev. Gyámint. Nőegylet diakonissza-alapja javára, amelyért igaz, őszinte köszönetet mond az elnökség.

A «Vasárnapi Ujság» április 15-iki száma számos szép harctéri felvételeken kívül művészi rajzokat közöl *Baranski* Lászlótól és *Frank* Frigyesztől. Szépirodalmi olvasmányok: *Pekár* Gyula regénye, *Gagyhy* Dénes novellája, *Sigma* tárcája, *Braun* Lily regénye. Egyéb közlemények: *Képek* Washingtonból s a rendes heti rovatok: A háború napjai. Irodalom és művészet, Sakkjáték, Halálozás stb. A Vasárnapi Ujság előfizetési ára negyed évi 5 kor., a Világkrónikával együtt 6 kor. Megrendelhető a Vasárnapi Ujság kiadóhivatalában (Budapest, IV., Egyetem-utca 4. szám.) Ugyanitt megrendelhető a *Képes Néplap*, a legolcsóbb ujság a magyar nép számára, félrevel 2 kor. 40 fillér.

Államsegély. A vall.- és közokt.-ü. miniszter a Sárosvármegyei Általános Népkövelő Egyesület által Eperjesen fentartott Tanítók Háza internátus 1916/17. évi szükségleteinek részben való fedezésére államsegélyképpen 4000 koronát engedélyezett.

CSEMEGÉK, CUKORKÁK
LEGJOBB MINŐSÉGBEN

KLEIN JENŐNÉ

BODEGA
FÜTCA : TELEFON
46. SZ. : 162. SZ.

Miniszteri köszönet. A vall.- és közokt.-ü. miniszter özv. malomszegi Elek Pálné budapesti lakosnak, azon nemeslelkű áldozatkészségeért, mely szerint a Sárosvármegye egyik elpusztult községében létesítendő óvoda építésére 10,000 kor.-t adományozott s a Szepesvármegyei Óvó-kör elnökségének azon hazafias cselekedeteért, hogy Sárosvármegye egyik, oroszok által elpusztított kisdudóvóintézetének helyreállítására, esetleg újjáépítésére gyűjtést indított és erre a célra eddigelé 3665 kor. 10 fill.-t gyűjtött, köszönetét nyilvánította.

A Cipőközpont megalakítása és a cipőkészletek bejelentése. A m. kir. minisztériumnak 1077—1917. M. E. sz. rendelete szerint a cipőárúk forgalmazásának szabályozása érdekében, Budapest székhellyel «Cipőközpont» (teljes néven «A Magyar szent korona orsz. Cipőközpontja») állítottatott fel. Mindazon egyének, jogi személyek és cégek, akik elidegenítés céljából cipőárúkat készítenek, raktáron tartanak, a vámkülföldről behoznak, vagy mások részére őrizetben tartanak, összes ily célra szánt cipőárú-készletüket a f. évi április 15. napján volt állapot szerint f. évi április 25. napjáig a kereskedelmi és iparkamaránál kapható űrlapokon közvetlenül a Cipőközponthoz (Budapest, V., Szemere u. 6.) bejelenteni tartoznak. A f. évi április 25. után vámkülföldről behozott cipőárúk a vasúti (hajózási) vagy postai értesítés vételétől, illetve az elvámolás napjától számított 8 napon belül jelentendők be. Nem terheli bejelentési kötelezettség azt a kézműiparost, akinek raktárában csupán megrendelésre készített cipőárúk vannak. Bővebb felvilágosítást kívánatra a kassai kereskedelmi és iparkamara ad.

Orosz fogságban levő hadifoglyaink-al való levelezés. A Svéd Vöröskereszt-egylet egy kiküldöttjétől szerzett értesülés szerint az orosz cenzura-bizottságnál minden képeletet felülmúló mennyiségben hevernek a közönség által az Oroszországban hadifogságban lévő katonai egyéneknek küldött levelezések, melyeknek feldolgozása egyáltalán sohasem várható. Ennek a torlódásnak oka főleg az, hogy a közönség Oroszországban lévő hadifoglyokkal túlságosan sokszor és sokat levelez. A levelezésnek címzetthez való eljutása csak úgy mozdítható elő, hogy a felek az Oroszországban hadifogságban lévő hozzátartozóiknak legfeljebb csak kéthetenként és akkor is csak a legszükségesebb dolgokról levelezőlapon röviden írjanak. A hadifoglyokra is sokkal előnyösebb, ha a kéthetenként írt rövid közleményt biztosan megkapják, mint hogyha a sűrűn írt levelezéseket egyáltalán nem kapják meg. A felek a levelezéseknél a magyar nyelvet lehetőleg mellőzzék, mert az orosz cenzura kevés magyar cenzor felett rendelkezik és tapasztalat szerint a magyar levelezéseknek csak igen csekély része jut el a rendeltetési helyére. A felek a levelezéshez főleg a német, francia vagy angol nyelvet használják.

Köszönetnyilvánítás. A Nagysárosi Múzeum igazgatósága 500 koronát a népkonyhának, 50 kor.-t az Izr. Nőegyletnek, Villecz János úr 100 kor.-t, Káldi Sománé úrnő 10 kor.-t, Schwarz Mór úr 40 kor.-t, Vogel Béla úr névnapi megváltás címén 20 kor.-t és Moskovics Gyuláné úrnő 10 kor.-t adományozott a népkonyhának. A kegyes adományokat hálással köszöni az elnökség.

Tisztelettel értesítem a n. é. köszönetet, hogy az Eperjes város tulajdonát képező «Három rózsza» című vendéglőt (Fő-utca 15. szám alatt) bérbe vettem és azt a mai kor igényeinek megfelelően, nagy áldozatok árán átalakítottam, ahol mindenkor a legjobb tokajhegyaljai és egri borokat fogom kimérni. Szíves pártfogást kér Stern Ignác, borkereskedő.

Sárosvárm. tanítói hadiárvák alapja.

A vármegyei kir. tanfelügyelőség kezelése alatt álló említett alaphoz, mely eddig 70 koronából állott, újabban befolyt összegek a következők: Schilla Béla gellerti r. kath. el. iskolai tanító márc. 15-ikén rendezett iskolai ünnepély alkalmából gyűjtött összegképen 8 kor.-t, Jarzsemszky Emilia alsófricskei r. kath. el. isk. tanítónő gyűjtéseken 12 kor.-t, Bergstein Jakab keczkerpekléni izr. el. isk. tanító márc. 15-iki iskolai ünnepélyen rendezett gyűjtéskepen 10 kor.-t, Szklenár Pál keczkerkosztolányi áll. isk. igazgató-tanító ugyancsak márc. 15-iki iskolai gyűjtéskepen 12 kor. 30 fill.-t, Angelovics Endre siroakai r. kath. elemi isk. tanító Jacsó Irma ottani tanítónővel együtt eszközölt gyűjtéskepen 33 kor.-t, Jacsó Irma tanítónő külön még 10 kor.-t küldött be a kir. tanfelügyelőséghez. Ezenkívül a napokban Chutok Demeter kurói g. kath. el. isk. tanító 8 kor. 20 fill.-t, küldött be a kir. tanfelügyelőséghez a jelzett célra, mint tanítványainak gyűjtését. Fleischmann Mór, az eperjesi neol. izr. el. isk. igazgató-tanítója 75 kor. 47 fill.-t, adott át a kir. tanfelügyelőségnek a hősi halált halt sárosvármegyei tanítók árvái javára, melyből 33 kor. az iskola növendékei által jegyzett hadikölcsön után felvett jutalék és 42 kor. 47 fill. a tanulók Purim-gyűjtéséből adományoztatott. Kucsma Margit fintai r. kath. elemi isk. tanítónő húsvéti megemlékezésül a tanulók gyűjtéseken 8 kor. 30 fill.-t, és egy kézimunkára gyűjtött összegből felmaradt részletképen 5 kor. 70 f.-t, összesen 14 kor.-t, adott át a tanfelügyelőségnek a sárosvármegyei tanítói hadiárvák javára. Ehhez járul továbbá az Aradi Kereskedők Takaré- és Hitelszövetkezete által a megyebeli tanítók részéről ötödik hadikölcsönképen hozzá áttett törlesztéses jegyzések jutaléka címén a kir. tanfelügyelőséghez küldött 193 kor. 50 fillérből a szóbanforgó alaphoz tett 50 kor., valamint a girálti áll. iskola által márc. 15-ikén rendezett nagyszabású ünnepély jövedelméből az ezen alaphoz csatolt 88 kor. 70 fill. Ekként kitesz a hadban elesett sárosvármegyei tanítók özvegyei és árvái alapja 391 korona 67 fillért.

Cselédjutalmazás. Saly Győző, Eperjes város rendőrkapitánya a következő pályázati hirdetményt adta ki: A néhai Kósch Frigyes örökösei atyjuk emlékének megörökítése céljából 2000 koronás alapítványt tettek «Kósch Frigyes-féle cselédjutalmazási alapítvány» címen. Az alapítványi tőkének 4%-os kamatai három egyenlő részre osztatván, 1917. év május hó 3-án délután 3 órakor fognak a jutalomért pályázó eperjesi cselédek közül az általam legjobbnak megállapított három cselédnek ünnepélyesen kiadni. Legjobb alatt azon cselédek értendők, akik Eperjesen leghosszabb ideig egyfolytában egy és ugyanazon gazdánál szolgáltak híven, szorgalommal, kifogástalan példás erkölcsi magaviselettel a gazda megelégedésére. Fölvihom ennél fogva mindazon helybeli cselédek, állás és nemre való tekintet nélkül, kik e jutalom-

díjakra pályáznai s azokat elnyerni óhajtják, hogy írásbeli kérvényeiket legkésőbb 1917. évi április hó 30-áig a rendőrkapitányi hivatalban személyesen nyújtsák be. A kérvényhez melléklendők: a pályázó cselédkönyve és szolgálatadójának sajátkezűleg írt és pecsétjével ellátott, valamint az illető lelkész által megerősített bizonyítványa, melyben kitüntetendő, hogy a pályázó mely idő óta, mily minőségben szolgál a bizonyítványt kiállító gazdánál s ezen idő alatt magát hűség, ügyesség, szorgalom és erkölcsiség tekintetében mi módon viselte. Azon pályázati kérvényeket, melyek nem az előírt módon lesznek fölszerelve, figyelembe nem fogom venni s azonnal vissza fogom adni a benyújtóknak.

«A Társaság.» Bíró Lajos és Kádár Lehel novellái, Darnay Kálmán érdekes cikke, «A régi magyar társaság» folytatása, Vértesy Gyula, Somlyó Zoltán, Endrődi Béla versei A TÁRSASÁG e heti számának érdekességei. A mindig tartalmas és sokatmondó vezetőcikk, a társasági rovat aktualitásai, könyvkritika és több más érdekes közlemény egészítik ki a gazdagon illusztrált új szám tartalmát. A TÁRSASÁG előfizetési ára egész évre 28, félévre 14, negyedévre 7 korona. Mutatványszámot ingyen küld a kiadóhivatal: Budapest, IV., Reáltanoda-utca 18.

Molnárok alakuló-gyűlése. A sárosvármegyei molnárok a múlt vasárnap d. e. 11 órakor a vármegyei székház tanácstermében tartották alakuló-gyűlésüket. Az alakuló-gyűlésen, melyre Taly József udv. tanácsost is meghívták, nagy számmal jelentek meg. A gyűlés megválasztotta a Sárosvármegyei Molnárok Egyesületének elnökéül Bruck Sándort, alelnökéül Klawfer Adolfot, ügyész dr. Müller Bertalan, pénztáros Zimmermann Osiás lett. A molnárok tömörülését a nagy malmokkal szemben való védekezés teszi szükségessé. A szervezkedés országsszerte megindult s a megyei szervek kiküldöttei e hó 24-ikén a fővárosban nagy gyűlést tartanak, hogy veszélyeztetett érdekeiket s az örlető közönség érdekeit védjék.

Jótekonyság. Goldberger Emánuel neje elhunyt alkalmából 100 koronát adományozott az eperjesi izr. «Bickur-Cholum»-egyletnek, melyért a leghálásabb köszönetét fejezi ki az elnökség.

A magyarországi tanítók Eötvös-alapja pályázatot hirdet a) több, egyenkint 50—100 koronás jutalomdíjra; b) több, ugyanakkora összegű segélydíjra; c) a budapesti és kolozsvári Tanítók Házában létesített helyekre; d) több, 100, 150 és 200 koronás — leányinternátust pótló — tanulmányi segélyre. Az Eötvös-alap elnökségéhez intézendő jelentkezések legkésőbb április 30-ikáig küldendők be (Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 47. sz.). Később érkező jelentkezések csak kivételes esetben vehetők figyelembe.

Új felmentési eljárás. A felmentések körüli eljárás e hó 20-ikától kezdve nagy módosításokon ment át. A honvédparancsnokságoknak s a katonai parancsnokságoknak nincs joguk többé erdő- vagy mezőgazdasági okokból hosszabb szabadságokat vagy időleges felmentéseket adni. Ezentúl csupán a honvédelmi vagy hadügyminiszter adhat felmentést. A felmentések iránti kérvények is megszűnnek. A felmentést kérők a községi előjáráságoknál szóval terjesztik elő kérelmüket. Ezek azután a főispánhoz teszik meg előterjesztéseiket, aki a minisztériumba továbbítja azokat.

Vége a kávéhiánynak!!

A Fischer-féle Folyékony pótkávé kapható nagyban a FISCHER-féle FOLYÉKONY PÓTKÁVÉ R.-T. központi eladási irodájában: Budapest, I., Átlós-út 22-24-26-28.

Keverjen egy pohár tejbe egy kávéskanálnyi Fischer-féle pótkávé

és édesítse meg egy kocka cukorral. Kitűnő ízű, tápláló reggelihez jut és a cukorral is takarékoskodott.

Telefon: 10-22.

Kicsinyben minden jobb fűszerkereskedésben.

MA

SZERKESZTŐ
REMENYIK LAJOS
WICK GYULA

A lap szellemi vonatkozó közlése Flórián-utca 4. sz. küldendő

Régi tanúgyaik némelyikén róva a sorok, melyek feltűntetve egy-egy hatást keltő cikszaklapok. A lejaink miatt és a bizodalunkat. S majd a jövő, csak a régi álmaink eleget különösen hogy maga a n hivatásunk fontósak erős, hatalmössze!

Szép eszmék, idő maga is igaz. Majd újból fel a nagy ismét elv semmiségbe.

Tartsunk össze! Egy mindnyostb. ismeretes je szaklapjainkban, sabb eredmény a fölfordulás ismét. Venítését már csak korszak eredmény dalmi átalakulásokban nekünk — Pro nagy szerep fogtése vár reánk a működés nélkül virágzó élet, nincs munka.

A talaj termévan készíttve; a abnormis időben folyton tart s az békés idők eljött értéssel sok keres lehet előbbre vin a körülmények s kednünk, munkánk megtehetünk, tegy egymás iránt ellé sohasem fognak hangzatos együttm mindegyik halad nyelésülését. Az a nyilvánosság szem kentsen a munká

Rázzuk föl le nincs gondja egy ki a munkáját gé minden iránt meg s ezáltal olyan mi sokat hederít a t azért él, mert tere

Új fejezet köv A mai súlyos és n ságot szolgáltatnak és oktatómunkánk A fiainkba csepegt nőtt és magasan lo séggel töltenek el Most új korszak kü energiára van szük az együttműködés merülhet ki összes ságunk abban, hogy kötelességünket. T tehetségeinket. Az azt nem lehet hely

MAGYAR KISDEDNEVELÉS ÉS NÉPOKTATÁS

SZERKESZTIK:
REMENYIK LAJOS ÉS
WICK GYULA.

A lap szellemi részére
vonatkozó közlemények
Flórián-utca 4. szám alá
küldendők.

KIADÓHIVATAL:

KÖSCH ÁRPÁD könyv-
nyomtató-intézete.

Előfizetési pénzek — isko-
lák és tanítók részére az
Eperjesi Lapokkal együtt
egész évre 7 korona — ide
küldendők.

A SÁROSVÁRMEGYEI NÉPOKTATÁSI INTÉZETEK HIVATALOS KÖZLÖNYE.

•••• Az Eperjesi Lapok kéthetenként megjelenő melléklete. ••••

Összetartás.

Régi tanügyi lapokat forgatok. Elavult lap-
jaik némelyikén sűrűn, apró betűkkel vannak
róva a sorok, másokban öklömnyi betűkkel van
feltüntetve egy-egy abban az időben nagyobb
hatást keltő cikk címe. Tartalmas, tekintélyes
szaklapok. A legtöbben sirunk, kesergünk ba-
jaink miatt és a bekövetkező jövőbe vessük
bizodalmunkat. Sajgó sebeinkre az írt meghozza
majd a jövő, csak kitartás, türelem. Megvalósul-
nak régi álmaink, csak tartunk össze és tegyük
eleget különösen társadalmi kötelességeinknek,
hogy maga a nép, a társadalom is ismerje el
hivatásunk fontosságát s akkor kívánságaink-
nak erős, hatalmas támogatója lesz. Tartunk
össze!

Szép eszmék, kivihető dolgok, de amint az
idő maga is igazolja, hamar feledésbe mennek.
Majd újból fel felütik fejüket, de csak azért,
hogy ismét elvesszenek, eltűnjenek a nagy
semmisségbe.

Tartsunk össze! Az összetartásban rejlik az
erő! Egy mindnyájunkért s mindnyájan egyért!
stb. ismeretes jelszavak csak úgy röpködnek
szaklapjainkban, — minden nagyobb és hatáso-
sabb eredmény nélkül. A mostani nagy világ-
förfordulás ismét aktuálisá tette ezen téma fölele-
venítését már csak azért is, mert a mai rettenetes
korszak eredménye új államalakulat lesz és társad-
almi átalakulások is várhatók s a jövő munkájá-
ban nekünk — Prohászka püspök szavai szerint is —
nagy szerep fog jutni. Nagy feladat teljesíté-
se vár reánk és bizony harmonikus együtt-
működés nélkül nincs egészséges fejlődés, nincs
virágzó élet, nincs és nem is lehet eredményes
munka.

A talaj termékenyül napról-napra, mert elő
van készítve; a vetés — igaz, hogy a mai
abnormis időben gyöngén, hiányosan, de —
folyton tart s az aratás majd bekövetkezik a
békés idők eljöttével. Karöltve, egy kis meg-
értéssel sok keresztülvihetetlennek látszó dolgot
lehet előbbre vinni és célhoz segíteni. Nem kell
a körülmények súlya alatt kézzel-ábról tétlen-
kednünk, munkának kell állanunk s amennyit
megtehetünk, tegyük meg Természetesen az
egymás iránt ellenszenvvel viseltető kartársak
sohasem fognak arra törekedni, hogy össz-
hangzatos együttműködést produkáljanak, hanem
mindenki halad a maga útján és keresi érvé-
nyesülését. Az a tudat, hogy tetteink fölött a
nyilvánosság szeme örködik, buzdítson és ser-
kentsen a munkára.

Rázzuk föl lethargikus álmából azt, kinek
nincs gondja egyéb, mint a betevő falatjára;
ki a munkáját gépszerűleg, életkedv nélkül végzi;
minden iránt megcsontosodott közönyt mutat
s ezáltal olyan mindennapiassá válik, akire nem
sokat hederít a társadalom és ki csupán csak
azért él, mert teremtett.

Új fejezet következik hazánk történetében.
A mai súlyos és nehéz idők fényes tanúbizonyi-
ságot szolgáltatnak arra, hogy a multbani nevelői
és oktatómunkánk megtermette gyümölcsét.
A fiainkba csepegtetett hazaszeretet tüze lánggá
nőtt és magasan lobog. Dicső haditetteik büszke-
séggel töltenek el és megnyugtatólag hatnak.
Most új korszak küszöbén vagyunk s így kettős
energiára van szükségünk. Az összetartásnak és
az együttműködésnek hatványozódnia kell. Nem
merülhet ki összes nevelői és tanítói munkás-
ságunk abban, hogy csak az iskolában rójjuk le
kötelességünket. Társadalmilag is érvényesítsük
tehetségeinket. Az élet harcából ami ránk esett,
azt nem lehet helyettes által végigküzdeni.

Aki lelkiismerete hangját követi — az köz-
becsülésben éli le napjait és mint a társadalom-
nak tartóoszlopa — holta után se lesz halott.
Legyünk az édes hazának és a közjónak
becsületos, hív munkásai!

Szeghő István,
áll. isk. igazgató tanító.

Körlevelek.

1197—1917. sz. Sárosvármegye kir. tanfelügyelőjétől.

Sárosvármegye területén működő összes tanítókhoz és tanítónőkhöz.

Hivatkozással a *gazdakörök* alakítása érde-
kében kifejtendő közreműködés tárgyában a
tanítói karhoz m. évi márc. 26-ikán 717—1916.
sz. a. kiadott és e lapban is megjelent körleve-
lemre, újlag felhívom a tanítói kar figyelmét
az ott körvonalozott eszmékre és felkérem az
egyes tanító urakat, hogy úgy a földművelési,
mint a vall.- és közokt.-ü. miniszter urak szándé-
kait szemelött tartva, tőlük telhetőleg igyeke-
zenek ily gazdakörök létesítésén közreműködni,
a netán elért sikerről pedig hivatalomat érte-
síteni.

Eperjes, 1917. március 30. Szabó Elemér s. k.,
kir. tanfelügyelő.

1232—1917. szám. Sárosvármegye kir. tanfelügyelőjétől.

Sárosvármegye területén működő összes nép-
oktatási intézetek igazgatóihoz és tanerőihöz.

A Magyar Tanítók Otthona kiadásában jelen
meg hivatalos közlönyeképpen a NÉPNEVELŐK
LAPJA. Az immár 52-ik évfolyamában lévő lap
különös törekvése a nevelés-oktatás terén a
kor szellemében való haladás, vagyis a helyes
iránynak kutatása és felismerése és annak meg-
vitatása. Fölöttébb súlyt helyez pedig azon irány-
zatra, hogy a háború okozta rendkívüli idők
hatása alatt kivegye részét ama fontos és nagy
munkából, mely az új Magyarország megépíté-
sével jár. Tekintettel a lap szilárd és komoly
programjára, mellyel a tanítás és nevelés mély-
lyítését, a tanítóság továbbképzését és társadalmi
értékének növelését célozza, felette méltónak
tekinthető arra, hogy a népnevelés körében
működők részéről pártolásban és felkarolásban
részesítessék. Midőn tehát felhívom Cím figyel-
mét a NÉPNEVELŐK LAPJÁRA, közelebbi tájékoz-
tatásul jelzem, hogy a lap az év folyamán meg-
jelenik havonként egyszer kettős számban, a
nagy szünet kivételével, minden hó 25-ikén,
előfizetési ára egész évre 12 kor. s szerkesz-
tősége és kiadóhivatala Budapest, IX., Kinizsi-u.
16. sz. a. van Megemlítem még, hogy a Magyar
Tanítók Otthona tagjai tagilletményül kapják
a lapot.

Eperjes, 1917. március 27. Szabó Elemér s. k.,
kir. tanfelügyelő.

1268—1917. sz. Sárosvármegye kir. tanfelügyelőjétől.

Sárosvármegyei valamennyi áll. el. népiskolai
gondnokságnak és áll. óvodai felügyelőbizott-
ságnak.

Hivatkozással a m. kir. vall.- és közokt.-ü.
miniszter úr f. évi február hó 23-ikán 5081—1917.
VII/c. sz. a. kelt és a NÉPTANÍTÓK LAPJA f. évi
április hó 5-ikén megjelent 14. számának hiva-
talo részében közreadott rendeletére, melynek
értelmében a m. kir. *postatakarékpénztár* hozzá-
járult ahhoz, hogy az állami elemi iskolák és állami
óvodák tulajdonában levő *állami értékpapirokat*
és *hadikölcsönkötvényeket* *díjmentes megőrzésre*
átveszi, felkérem Címet, hogy a rendeletnek

megfelelően az iskola avagy óvoda birtokában
levő állami kötvényeket, értékpapirokat az ala-
pok vagy alapítványok nevének és rendelteté-
sének megjelölése mellett, amelyre az értékp-
apírok jövedelmei felhasználhatók, további meg-
őrzésre és kezelésre haladéktalanul a m. kir.
postatakarékpénztárhoz Budapestre küldje. A
letétbe adott értékpapírokról készítenő jegyzék
három példányban állítandó ki, melyek közül
egy példány az értékpapírokkal együtt az emlí-
tett postatakarékpénztárhoz küldendő, egy pél-
dány a gondnokság által megőrzendő és egy
példány pedig felterjesztés céljából *legkésőbb 30*
nap alatt hivatalomhoz küldendő be.

Eperjes, 1917. április 2. Szabó Elemér s. k.,
kir. tanfelügyelő.

1360—1917. sz. Sárosvármegye kir. tanfelügyelőjétől.

Sárosvármegye területén működő összes állami
elemi és az azokkal kapcsolatos gazdasági nép-
iskolák, valamint a népoktatás körébe tartozó
középfokú tanintézetek igazgatóihoz és vezető
tanerőihöz.

A vall.- és közokt.-ü. miniszter úr folyó évi
március hó 31-ikén 2293—1917. eln. sz. alatt
hozzám a következő rendeletet intézte:

„A Magyar Pedagógiai Társulat hozzájárulá-
sával oly előadások tervezeteit készítette elő,
melyek a most folyó világháborúnak az emberiség
és nemzetek kulturális és gazdasági életére való
minden irányú vonatkozását és hatását felölelik.
Az előadások célja elsősorban a tanulmányi
rendszeres tájékoztatása a nagy világesemény
jelentőségéről; olyan nézőpontok nyújtása, melyek
máris képessé teszik az ifjúságot arra, hogy
az események okait meglátva, könnyebben
felfoghassák a már megértelt kulturális, politikai,
nemzetgazdasági és szociális hatásokat és könny-
nyebben megérthessék azokat is, melyeket a
háború változó folyása a nemzetek és emberiség
jövendőjében előkészít. A Magyar Pedagógiai
Társulat az előadások egyöntetűségének bizto-
sítására támogatással oly vezérfonalat szer-
kesztett és ad ki, mely az előadások anyagát
szakemberek közreműködésével rendszeres egész-
szé fűzi össze és a különböző iskolafajok
számára metodikai utasításokat is tartalmaz.
Átérvén annak fontosságát, hogy a háború
már most megállapítható tanulságainak ismer-
tetése mily hasznosan gyümölcsöztesse a jövő
nemzedék állampolgárrá való céltudatos nevelésé-
ben és méltányolva a Magyar Pedagógiai Társulat
hazafias és hasznos szándékát, megengedem,
hogy a tervezett és a Társulat által kiadandó
vezérfonalban foglalt háborús előadások, a benne
foglalt program és utasítások szemmel tartásával
valamennyi közvetlen felügyeletem, vezetésem
és rendelkezésem alatt álló elemi és középfokú
fiú- és leányiskolában a tantestületek által
alkalmasnak talált időpontban megtarthatók
legyenek, azzal a korlátozással, hogy az elemi
és gazdasági népiskolákban ilyen előadások
csak a jövő 1917—1918-ik tanév első felének
folyamán tarthatók. A középfokú intézetek
tanári testületei maguk állapítják meg az elő-
adások időpontját akár a jelen tanév hátralévő
részében, akár a jövő tanév első felében. Az
előadások a rendes tanítási idő órarendjébe
illesztendők, erre a célra azonban a rendes
tanítási anyag feldolgozására szánt időből leg-
feljebb 12 óra fordítható. A középfokú iskolák-
ban a tantestületek előzetes értekezleten hatá-
roznak az előadások megtartásáról, időpontjáról,
s amennyiben a helyi viszonyok körülményei
mértékelése után az előadások megtartására
vonatkozó jelen engedéllyel élni nem kíván,

nak, — ily irányú kellően megokolt határozatokat hozzám felettes tanügyi hatóságuk útján jesszék fel.

Mint hogy a háborús előadások rendezéseiben és módszereiben irányadónak kívánom tekinteni a Magyar Pedagógiai Társulat által kiadandó Vezérfontalat, megengedem, hogy azok az intézetek, amelyekben az előadások megtartatnak, a Vezérfontalat általánuk terhére szerezhessek be. Az előadások megtartásáról az évvégi értesítők számoljanak be, s eredményéről tegyen Cím annakidején hozzám összefoglaló jelentést.

Miről Címet tudomás és megfelelő további eljárás végett azzal értesítem, hogy tett intézkedéséről, illetőleg a miniszteri rendeletben említett előadások megtartásáról és annak eredményéről a kellő időben hozzám kimerítő jelentést tegyen.

Eperjes, 1917. április 10. Szabó Elemér s. k.,
kir. tanfelügyelő.

1255—1917. sz. Sárosvármegye kir. tanfelügyelőjéről.

Sárosvármegye valamennyi elemi iskolája iskolaszékéhez és tanerőjéhez.

A hadban eltűnt vagy elesett tanítók hozzátartozói által igényelhető ellátások kérelmezésének határidejére nézve a vall.- és közokt.-ü. miniszter úr f. évi március 23-ikán 3878—1917. eln. zs. alatt a következő rendelkezést adta ki, melyet tudomás, mihez tartás, illetőleg az érdekeltekkel leendő közlés végett egész terjedelmében közre- adok:

„Az 1916. évi XVIII-ik t. c. rendelkezései szerint a mozgósítás folytán tényleges katonai szolgálatra bevonult és a katonai szolgálat tartama alatt, vagy annak következtében elhalt vagy eltűnt és fel nem található tanítók hozzátartozói még abban az esetben is igényt tarthatnak állandó ellátásra, ha a tanítónak nem volt tízévi beszámítható szolgálata. A törvény ezen általános rendelkezése mellett azonban a joghasonlóság alapján az állami alkalmazottak és hozzátartozók ellátásáról szóló 1912. évi LXV. t. c. 75. § a e kivételesen biztosított igények érvényesítése szempontjából is alkalmazandó. Ehhez képest figyelmeztetem az érdekelteket, hogy az 1916. évi XVIII. t. c. alapján igényelhető ellátásokat is csak azok felvételére jogosítottak kérelmére lehet megállapítani és a kérelmet egy éven belül kell előterjeszteni. A később előterjesztett kérelem alapján az ellátást csak a kérelem előterjesztésének napját követő hó elejétől kezdve lehet folyósítani, és ez alól kivételnek az árvákat megillető ellátások megállapításánál csak abban az esetben lehet helye, ha hitelérdeklődés beigazolható, hogy a kérelemnek elkészített előterjesztését a gyámnak vagy gondnoknak késedelmes kirendelése, illetőleg a gyámnak vagy gondnoknak mulasztása okozta. Az 1916. évi XVIII. t. c. 3. §-a alapján visszahatólag érvényesíthető jogigényeknek a fentiek szerint meghatározott elévülési határideje az idézett t. c. hatálybalépésétől, vagyis 1916. évi április hó 5-től, minden más esetben pedig a tanító elhalálozásának vagy eltűnésének napját követő féltől, illetőleg, ha az elhalálozásról vagy eltűnésről az ellátás felvételére jogosult hivatalosan csak a félt év eltelte után értesült, a hivatalos értesülés napjától számítandó.“

Eperjes, 1917. április 3. Szabó Elemér s. k.,
kir. tanfelügyelő.

Hírek.

Figyelmeztető. A Sárosvármegyei hadi emlékmű- és műkiállítás, mely az eperjesi püspöki palotában május 2-ikán nyílik meg, a várm. kir. tanfelügyelőség által legutóbbi lapszámunkban kiadott körlevél értelmében május 7-ikén és 8-ikán a megyebeli elemi iskolák tanulóifjúsága által is megtekinthető, mely után a résztvevő tanulók részére az Olympia mozgószínházban a gyermekeknek megfelelő mozielőadást tartat a rendező-bizottság. Mindezt, vagyis a kiállítás megtekintéséért és a mozielőadásért egyúttal fejenként csupán 50 fillér fizetendő a tanulók által, melyből befolyó tiszta jövedelem hadi jótékony célra fog szolgálni. A megjelenésre való jelentkezések az iskolák részéről folyó hó 20-ikáig voltak megteendőek a vármegyei kir. tanfelügyelőségnél. Méltán feltételezhető, hogy tekintettel úgy a kiállításon, mint az alkalmi mozielőadásnak jótékony céljára és tanulmányi előnyére, a vidéki tanulóifjúság minél nagyobb számban fog megjelenni azokon tanítóik vezetésével

s ezúttal is különös figyelmébe ajánljuk a karsáknak a rendkívüli alkalmat, s jelezzük, hogy amely iskolák erre vonatkozó jelentéseiket még nem tették meg, azok jelentkezéseiket most már *forduló postával* küldjék be a kir. tanfelügyelőséghez.

Palonczai népművelése. Palonczán, a vármegye ezen félreeső községében annak hivatott tényezői a népművelés érdekében a jelen rendkívüli állapotok mellett sem szüntek meg közreműködni, minek igazolásaképpen közöljük a következő adatokat: Nevezett községben a tél folyamán a következő népies előadások rendezettek: Gajdos János áll. isk. igazg.-tanító folyó évi január hó 21-ikén «Ósi hit és a világháború» címen tartott a község lakosságának előadást, melyen 70 férfi és 82 nő vett részt; Andrásosvicsky Lajos r. kath. lelkész január 24-ikén előadást tartott «Szenvedés és vigasztalás a háborúban» címen, melyet 68 férfi és 72 nő hallgatott meg; Gajdos János áll. isk. igazgató-tanító január hó 28-ikán «Török birodalom leírása és a világháború» címen 54 férfi és 75 nő jelenlétében és Andrásosvicsky Lajos r. k. lelkész február 4-ikén «Epizódok a háborúból» címen 62 férfi és 78 nő jelenlétében tartott előadást. Majd Gajdos János áll. isk. igazg.-tanító előadott február 7-ikén «Egyház a háborúban» címen 51 férfi és 63 nő jelenlétében; február 18-ikán «Isten vezérelj, avval szeress és kormányozz», «Katonának a háborúban való tanácsadás» címen 54 férfi és 62 nő jelenlétében és március 7-én «Franciaország a világháborúban» címen 48 férfi és 82 nő jelenlétében. Andrásosvicsky Lajos r. kath. lelkész március 18-ikán «Az alkohol elleni küzdelemről» tartott előadást 53 férfi és 59 nő jelenlétében; s Gajdos János áll. isk. igazg.-tanító március 25-ikén «A tüdővészről» 48 férfi és 52 nő jelenlétében és április 1-jén «A világháború gazdasági okai és hatásai» címen 64 férfi és 75 nő jelenlétében tartott előadást. Mindezen adatok az előadók fáradságtalan buzgalma és a község felnőtt lakosságának az előadások iránti állandó érdeklődését és azokon jelentékeny számban történt részvételét igazolják. Az utolsó előadást a jelenlét hallgatók jótékony szorgalmára is felhasználják, amennyiben ez alkalommal a hadban elesett tanítók özvegyei és árvái javára 35 kor. 72 fillért adakoztak. A népművelés előmozdítását célzó mindeme előadásokon kívül a községben felnőtt leányok részére Patronázs-egyesület is szerveztetett, melynek jótékony nevelő hatása a lakosság körében máris feltűnően észlelhető. Ez egyesületben az előadás, éneklés magyarul folyik.

Nógrádvárm. Csarnó község kulturájára. Nógrádvármegye alispánja 360 koronát juttatott vármegyének alispánjához oly célból, hogy abból 300 koronát Csarnó község szegényebb sorsú iskolai növendékei felruházására és 60 koronát pedig a kir. tanfelügyelő véleményének meghallgatása mellett az iskola tanítójának megjutalmazására fordítson. Az összegnek megfelelő felhasználása érdekében vármegyénk kir. tanfelügyelője megette a szükséges intézkedéseket, hogy a 300 korona a lelkész iskolaszéki elnök javaslata alapján megfelelő ruhaneműek alakjában szétosztassék, mihez járul még a tanító részére szánt adomány kiadatása. A fentebbi összeget Nógrádvárm. legnagyobb rész magyar nyelvű lakossága pusztán hazafias érzésből és testvéri szeretetből adta össze, melyért, úgy- szintén az orosz betörés által elpusztult község újjáépítésére adományozott 178,807 kor. 92 fill. fejedelmi adományáért mit sem vár egyebet, mint hogy a község lakói a testvéri szeretetet hasonlóval viszonozzák. A szegény tanulók részére juttatandó ruha a felnőtt lakosság bevonásával tartandó iskolai ünnepély keretében fog szétosztatni, mely ünnepélyen vármegyénk kir. tanfelügyelője is meg fog jelenni az egyházi főhatóság képviselőjével együtt. Megemlítjük továbbá, hogy Nógrádvármegye alispánja még 1 drb 6%-os 1000 korona értékű hadikölcsönkötvényt is küldött vármegyénk alispánjához oly célból, hogy az oly alakként kezeltesék, melynek kamatjövödelme évenként Csarnó község népiszkolai tanítójának vagy óvónőjének jutalmul szolgáljon a magyar nyelv tanítása körül kifejtett sikeres munkásságáért. Az adományozás jogát Sárosvármegye alispánja fogja gyakorolni a vármegye kir. tanfelügyelőjének meghallgatása mellett. Nógrádvármegye nemes-szívű polgársága tehát, midőn az orosz-pusztította község újjáépítésére meghozta áldozatát, kiterjesztette egyben figyelmét a község köz-

művelődésének előmozdítására is; s mindezen áldozatát kétségtelen szíves készséggel hozta meg a jobb sorsra méltó község javára, mert Csarnó község lakossága bár nyelvében nagyrészt még rutén, tehát nem magyar, azonban hazafias érzéseiben egy az ország minden igaz és hazáját szerető polgárával, mellyel eddig is méltóvá tette magát a magyar nyelvű polgártársai támogatására.

A katonaságtól felmentett tanítók figyelmébe. Lapunk legutóbbi számában a vármegyei kir. tanfelügyelőség által 1333—1917. szám alatt kiadott körlevél értelmében, a m. kir. honvédelmi minisztérium rendelete folytán, a rövidebb vagy hosszabb időre a katonaságtól bármi okból felmentett, illetve szabadságolt tanítók katonai igazolványának, szabadságolást, elbocsátást vagy felmentést tartalmazó határozatának iskolaszéki, gondnoksági elnöki hitelesítéssel ellátott másolata a m. kir. tanfelügyelőséghez azonnal betérjesztendő lévén, jelezzük, hogy ezen hiteles másolatban kiállított adatok, akik részéről még nem történt volna meg, most már forduló postával multhatatlanul betérjesztendő a kir. tanfelügyelőséghez.

Szünetelő és meggyengült iskolák érdekében. A vall.- és közokt.-ü. miniszter a hadbavonult tanítók folytán szünetelő avagy meggyengült iskolák megfelelő működése érdekében intézkedéseit folyamatba tette és pedig akként, hogy új áll. elemi iskolai tanítókat és tanítónőket nevez ki és azokat a háború tartamára, vagyis a szükséges ideig az ily iskolákhoz osztja be szolgálattételre az iskolák jellegére való tekintet nélkül. Ily módon vármegyénkben is már számos beosztás történt. Hogy pedig teljes képe legyen a miniszternek a még szükséges intézkedésekre nézve, vármegyénk kir. tanfelügyelőségéhez leiratot intézett, tájékoztatást kérve a megyebeli szünetelő és meggyengült iskolákról. A tanügyi helyzetnek ekként történt feltárása reményt nyújt, hogy a miniszter a rendelkezésre álló pályázókhoz képest mindazon helyekre, illetőleg iskolához, ahol a jelen nehéz viszonyok mellett is a tanító megélhetése, lakása, élelmezése biztosítva van, a szükséges tanerőket ki fogja küldeni.

Sárosvármegyei tanítók hadiárvái javára. Schmidt László aranybányai áll. el. isk. tanító gyűjtéseképpen 7 kor. 36 fill.-t és Gajdos János palonczai áll. el. isk. igazg.-tanító 26 kor. 91 fill.-t küldött a vm. kir. tanfelügyelőséghez, mint gyűjtést a sárosvármegyei tanítói hadiárvák javára. A befolyt pénzt a kir. tanfelügyelőség a hadban elesett sárosvármegyei tanítók özvegyei és árvái javára szolgáló alaphoz csatolta, mellyel az Eperjesi Takarékpénztárban elhelyezett alap összege 425 kor. 94 fillér.

Gazdasági népiszkolai tiszteletdíj. A vallás- és közokt.-ü. miniszter a héthársi áll. el. iskolával kapcsolatos kisebb fokozatú gazdasági népiszkola vezetésével megbízott tanerők tiszteletdíjának fedezésére további intézkedésig tanévi 160 koronát engedélyezett.

Ideiglenes igazgatói megbízatás. A kisszebeni áll. el. isk. iskolánál Szukray Manó áll. el. isk. igazgató-tanítónak elhalálozása folytán, az iskola igazgatói teendőinek ideiglenes ellátásával a berzeviczei áll. el. iskolától a kisszebeni áll. iskolához áthelyezett Girgásch Dezső igazgató-tanítónak hadban léte miatt annak neje *Girgáschné Sommer* Boriska kisszebeni állami tanítónő bizatott meg.

Óvodai felszerelési költség. A vallás- és közokt.-ü. miniszter az eperjesi m. kir. állami elemi népiszkolai tanítónőképző-intézettel kapcsolatos mintaóvoda felszerelésére 153 korona 18 fillért engedélyezett.

Sárosvármegyei hadiárvák javára. Hegedűs Margit aranypataki ág. h. ev. iskolai tanítónő növendékei nevében 5 kor. 66 fill.-t küldött a vm. kir. tanfelügyelőséghez, mely összeget a hivatalos rendeltetésének megfelelően a sárosvármegyei hadiárvák javára az eperjesi m. kir. adóhivatalba, mint gyámpénztárba befizette.

Madarak és fák napjára alkalmas színjáték. Írta *Takács* Emilné áll. tanítónő. Kapható 1 koronáért Weisz Bertholdnál, Újpest.

Hadizászlószeg-beszerzés. Zima Andor pusztamezői gör. kath. lelkész, iskolaszéki elnök, az ottani iskola részére az iskola pénztára terhére Hadizászlószöveget szerzett be, az iskola zászlójának az emlékeztető jelvényvel való ellátása végett.

Tanítók

megyénkbeli Takarékpénztár és kölcsönképen a Hitelszövetkezet juralék címén a 193 kor. 50 fill. girálta áll. el. isk. rendezett hazai jövedelméből 7 tanítók özvegye küldetett. Vagy gáló 173 kor. 50 ség a NÉFTANÍTI bitotta az alap kezelés végett.

A ruhakés

keresk. és iparosan felhívja hogy a 4324— katonai posztól pulált szövetség, gári ruhakészlet cius, június és ipa kedelmi és ipa irlapokon, az id felelően bejelen tásának súlyos

Mellékfog

miniszter megen jesi m. kir. áll. intézeti tanár a három órában é «Népműve évből XI. évtoly Új ÉLET a magya Komoly tanulmá lémaít és főkép nyainak nagyjele művelődésminde mutatványszámol Társa könyvkiad

MOZIÉR

A Színház-Me

meg kapuit, a legnagyobb re kel. *Fokai* Mó műve ez amit jelezhetjük, hog olyan jelenete a filmrendező Tom Scharko különösen tap filmnél is, a még német ké vénülünk» má megy, mert a násban lett m ez a csodaszé vissza a filmen Oszkárnak, a dezőjének kösz sel ültette át e mint fentebb e a filmet; az el kapta, míg a zete» címmel a magyar filmip embere rendez csak az Uher-g ez a film büs ipart, mint a n vészek és műve mint Beregi C Lili, Éty Emi jelenet- kben m közre. Ezek utá kozni, hanem e hatalmas siker harmadik mozi, nem dicsérhető *magyarnak*. A válogatta össze vasárnapokon f 4, 6 és 8 órai

Tanítók özvegyei és árvái javára. A megyénkbeli tanítók által az Aradi Kereskedők Takarékos és Hitelszövetkezetéhez ötödik hadikölcsönképen áttett törlesztési jegyzések után a Hitelszövetkezet részéről hadi jótékony célra jutalék címén a kir. tanfelügyelőséghez beküldött 193 kor. 50 fill.-ből 103 kor. 50 fill., továbbá a girálti áll. el. iskola tantestülete által márc. 15-ikén rendezett hazafias ünnepély, gyermekszínelőadás jövedelméből 70 kor. a hadban elesett magyar tanítók özvegyei és árvái országos alapja javára küldetett. Vagyis az említett alapra ekként szolgáló 173 kor. 50 fillert a várm. kir. tanfelügyelőség a NÉPTANÍTÓK LAPJA szerkesztőségéhez továbbította az alaphoz való csatolás és megfelelő kezelés végett.

A ruhakészletek bejelentése. A kassai keresk. és iparkamara ismételtén és nyomatékosan felhívja az érdekeltség figyelmét arra, hogy a 4324—1915 M. E. sz. rendelet szerint a katonai posztók, tisztgyapjú, félgyapjú és manipulált szövetek, valamint a felsőkabát- és polgári ruhakészletek negyedévenként január, március, június és szeptember hónapokban a kereskedelmi és iparkamarához az e célra rendelt úrlapokon, az idézett rendelet utasításainak megfelelően bejelentendők. A bejelentés elmulasztásának súlyos büntetőkövetkezményei vannak.

Mellékfoglalkozás. A vall- és közokt.-ü. miniszter megengedte, hogy *Moyses* Miklós eperjesi m. kir. áll. elemi népiskolai tanítónőképző-intézeti tanár a vakok eperjesi intézetében heti három órában énekórát tarthasson.

«Népművelés — Új élet» az 1917-ik évben XI. évfolyamába lépett. A NÉPMŰVELÉS — ÚJ ÉLET a magyar művelődés haladását szolgálja. Komoly tanulmányokkal fejtegeti ennek problémáit és főképp a pedagógia és segédtudományainak nagyjelentőségű kérdéseit, melyek a közművelődés minden munkását érdekli. Szívesen küld mutatószámot a lap kiadója, Rózsavölgyi és Társa könyvkiadó Budapest, VI., Andrásy-út 45

MOZIÉRDEKESSÉGEK.

Rovatvezető: Figyelő.

A Színház-Mozgó holnap, vasárnap nyitja meg kapuit, a legnagyobb magyar fró egyik legnagyobb regényével, a *«Mire megvénülünk»*-kel. *Jókai* Mórnak eddig még csak a második műve ez amit filmre alkalmaztak — és előre jelezhetjük, hogy a nagy fró hatalmas fantáziája olyan jelenetek megkonstruálására készítette a filmrendezőt, ami a modern Wegenek és Tom Scharokkat is messze felülmúlja. Ezt különösen tapasztalhattuk már az első *Jókai*-filmnél is, a *«Szegény gazdagok»* nál (ami még német készítmény volt). A *«Mire megvénülünk»* már azért is különlegességszámba megy, mert a regény 2 részben és 10 felvonásban lett megjelenítve, csak azért, hogy ezt a csodaszép regényt hiány nélkül kapjuk vissza a filmen. Ezt legelső sorban dr. Hevesi Oszkárnak, a budapesti Nemzeti Színház rendezőjének köszönhetjük, aki óriási megértéssel ültette át a regényt filmre. Dr. Hevesi, mint fentebb említettük, két részre osztotta a filmet; az első rész *«Áronffy-család»* címet kapta, míg a második *«Áronffy-család végezete»* címmel került forgalomba. A darabot a magyar filmipar egyik nagytehetségű művésze rendezte: ifj. Uher Ödön és ugyancsak az Uher-gyár készítette el is, és hogy ez a film büszkén hirdesse úgy a magyar ipart, mint a művészetet is, nem kisebb művészek és művésznők alakítják a főszerepeket, mint Beregi Oszkár, Szerémy Zoltán, Poór Lili, Éty Emília stb.; ezenkívül a tömegjelenetekben mintegy 6000 személy működik közre. Ezek után nem kell jóslásokba bocsátkozni, hanem előre is megmondhatjuk, hogy hatalmas sikerrel fogja kapuit megnyitni a harmadik mozi, amelynek vezetősége eléggé nem dicsérhető jó érzéssel *magyart nyújt a magyarnak*. Az új mozgószínház ügye en válogatta össze játérendjét is. Egyelőre csak vasárnapokon fog előadást tartani, és pedig 4, 6 és 8 órai kezdéssel.

Maria Carmit, a kiváló Reinhardt-művésznőt ma szombaton és holnap vasárnap viszont láthatjuk az *«Urania»*-ban csodaszép film-dráma főszerepében, amely *«A bánat ösvénye»* címmel lett bemutatva annak idején Budapesten. Az *«Urania»* előadásai csakúgy, mint eddig, szombaton és vasárnap rendes időben lesznek megtartva.

Erna Morena kedden, ápr. 24-ikén fellép az *«Urania»*-ban.

Legközelebb a következő művészek és művésznők filmjeit hozza az *«Urania»*: Alwin Neuss, Henny Porten, Erich Kaiser-Titz, Jelinek Frigyes, Maria Carmi, Wanda Trauman és Wiggo Larsen stb.

KÖZGAZDASÁG.

Konyhakert.

Konyhakertünkben az eddig elvetett magokon kívül a következő héten elvethetjük vagy ültethetjük azon zöldségfélék magját is, melyek melegebb időjárást kívánnak; ilyenek a cékla, tök, bab, stb.

A *cékla magját* a kapa hegyével készített kisebb fészkekbe vetjük, jól trágyázott földbe. Célszerű a fészkekbe 2—3 szem magot vetni, mert nem minden mag csiraképes. Ha a mag kikelt s a növény 5—6 cm. nagyságúra kifejlődött, csupán egy szálát szabad hagyni a fészkekben a kihúzott szálakat oly helyre plántáljuk át, ahol a mag nem kelt ki. A feleslegesnek mutatózó palántákat nem szabad eldobnunk, hanem kisegítjük veleszomszédunkat vagy ismerősünket, akinek esetleg nagyobb kertje van, vagy akinek palántái nincsenek.

A *tök magját* az előző számban leírt módon készített fészkekbe ültetjük. Minthogy a mag csiraképességét nem ismerjük, célszerű ebből a magból is minden egyes fészkekbe 4 szemet ültetni olyképen, hogy a magok egymástól 20—20 cm.-nyire legyenek.

A *korai vaj- vagy viasszabot* egymástól 60 cm. szélességben húzódo sorokba ültetjük, a fészkek egymástól távolsága 40—50 cm. legyen; a fészkekbe 5—6 szem babot teszünk. Az ily módon ültetett bab szép bokrossá fejlődik ki. Célszerű a babot egy kissé mélyebben ültetni azért, mert a bab aránylag elég gyorsan kel ki a földből. Az esetleges május-eleji fagy kárt tehet benne, esetleg az egész babvetésünket elpusztíthatja, míg ha egy kissé mélyebbre ültetjük, később, melegebb időben fog kikelni s a növény azután erősebben gyorsan fejlődik.

Május hó eleje az *ugorkamag* elvetésének ideje. Nehogy munkánkban késedelem álljon be, kívánatos az ugorkamag elültetésére szükséges sorokat előre elkészíteni. A sorokat úgy készítjük, hogy azok egymástól 1 m. távolságra legyenek. Az ugorka jól trágyázott földet szeret, azért kertünk magasabb részén 30—40 cm. szélességben a földet ásóval 20—30 cm. mélyen kiemeljük, ennek helyébe érett porhanyós trágyával kevert földet teszünk, melybe később a magot fogjuk majd elvetni; ajánlatos az ugorka-ültetésre szánt sorokat a föld színénél 15—20 cm.-rel magasabbra készíteni.

A két héttel ezelőtt szabadföldi ágyba elvetett magvaink már kikeltek, ha sűrűek, azokat megrikítjük, mert a sűrűn kelt magból szép, erős palánta nem fog kifejlődni; a kihúzott növényzölakat a magágy esetleg szabad helyére elültetjük.

A kertünkben most már mutatkozó gyomot gondosan irtuk ki, mert a fűvel benőtt kertben a növény nem fejlődik.

Aktuális pénzügyi és gazdasági hírek.

Gazdasági térfoglalásunk a Balkánon furcsa világításban tűnik ki egyik legnagyobb bankunk eljárásában. A Pesti Magyar Kereske-

delmi Banknak 6000 darab részvénye volt a Boszniai Ammoniak-szódagyáréból. Névértékük 200 kor. A tavalyi, 1916 év végén a hivatalos árfolyamuk volt 900 kor. s most a bank eladta az aussigi vegyészeti gyárnak 1330 kor.-ért, a névértékének közel hétszereséért. Hogy ezzel aztán ki is adta a kezéből erre a boszniai vállalatra gyakorolható minden befolyását; mit törődik ő azzal? Hadd küldjék oda az aussigi csehek az ő embereiket, akik persze se vásárolni, se rendelést tenni, se munkásokat szegődtetni, se pedig műtrágyát eladni nem nagyon sietnek majd Magyarországon. Mit bánja ezt a bank? Vagy inkább a banknak bécsi nagyrészvényesei, akiknek a keze bizonyára belejártott ebbe az üzletbe. Csak nekik legyen meg a hirtelen és a nagy hasznuk. Melyik más kormány túrné meg ezt?! Állami és nyilvános pénzek elhelyezésével, állami üzletekben való részletésével melyik jutalmazgatna ilyen eljárást? Így aztán beszélhetünk, amennyit akarunk, gazdasági térfoglalásunkról, az mind csak oly frott malaszt, pusztában elhangzó szó, ha az ilyenek megakadályozására senkiben sincs elég erő, elég hatalom.

Huszonhat cseh cukorgyár szünetel a repaszállítás nehézségei miatt. Pedig már hat koronát is fizetnek mázsájáért. Sőt még azonfelül mindenféle bonifikációt. Hát így persze érthető, ha cukorinséggel küzdünk.

Elfogyott a tavaszi műtrágya. De még a szárított sertétrágya is. Pedig egész kazalhegyek voltak belőle a haború előtt. Újat gyártani pedig a szénhiány miatt nem bírnak. Az állatokat rekvirálták; tőlük szintén nem lehet trágyát várni. Így hát fölvirradhat még a fővárosi szeméttelp háziszeméjének is. Milyen jó volna, ha többi városaink is követték volna Losoncznak a példáját, amely tözeggel keverve szagtalanítja s alakítja saját műtrágyagyárában műtrágyává az árnyékszékek tartalmát. Tözeggel egybeként ezt akárki is megcsinálhatja. Talán jó is volna országosan hozzáfogni ezen az úton a trágyahiány enyhítéséhez. Vagy milyen könnyű dolog volna pl., Siófok mintájára, egyszerű ülepesztéssel vonni ki a városok csatornahálózatának a szennyvizeiből az értékesíthető trágyanyagot. Ülepesztővermeket minden falusi közműves csinálhat.

Bankjaink haltenyészítő vállalkozása. A Magyar Bank érdekköréhez tartozó Magyar Földbirtok Bank ajánlatot tett Szeged városának, hogy az ottani fehér-tó nevű belvízterületet mintegy három millió korona befektetéssel haltenyészítésre renndezi be. Bért is fizet érte évi 30,000 kor.-t, és azt a hibát is elkerüli, amit a Balaton Halászati R. t.-nek panasznak fel annyira, hogy t. i. elviszi a halat mind, s a helybelieknek nem marad semmi. Évenként 5 vasúti rakomány, 570 métermázsza halat adnának a városnak és pedig majdnem féláron, t. i. 40%-kal olcsóbban a piaci árnál.

Rizsünk kintreked Hollandiában. Pedig a háború kitörése előtt ugyancsak iparkodtak a szakmabeli cégek lekötni a már Németalföldre beérkezett árút. De azután kőbelepített Anglia, a németalföldi kormány kénytelen volt otthontartani és kiviteli tilalom alá helyezni. Most az elé a kérdés elé állította cégünket: otthagyják-e a háború végéig a kormány ellenőrzése alatt, vagy ha nem, úgy rekvirálja, de persze olcsón. Így hát a nagyközönség se így, se úgy nem juthat hozzá ehhez a rizshez.

Vásárolják a malmokat a bankok. Most is a Nagykárolyi Műgőzmalmost vette meg Magyar Bank és Kereskedelmi r. t. Földünket is a bankok, malmainkat is a bankok, bankjaink részvényeit pedig a külföldi tőkészek kezén látjuk! Hát nem lehetne ez ellen semmit sem tenni?

Erős forgalomba bocsátják a felhalmozott készleteket. Persze nem jószándékból, hanem a Közélemezési Hivatal útján. Ez foglalja le s bocsátja közkére. Végre egy okos intézkedés, amely ugyancsak gátat vehet az árusorának, meg a kézzől kézzel kereskedésnek is. Hír szent fővárosi két nagy áruházzal kezdik meg.

Bankjaink kőolaja a Balkánra megy, mert ott nincs maximálva az ára. Minálunk meg rengeteg munkaidő és kereset vész kárba, mert hát nincs kőolaj. De persze, ha egy kis kofa viszi a holmiját oda, ahol többet adnak érte, akkor vagy becsukják őt, vagy elveszik az árúját.

A saccharia már nem méreg. Pedig mennyire az volt?! Legalább idáig. Tiltották is erősen. Most meg szabadiára bocsátották. Édesítőereje tudvalevőleg rendkívül nagy. Egy fillérenyi édesít annyit, mint három kockacukor. De nem taplál. Az ára ehhez képest elég nagy. Kilója 600 kor. körül van. Eladásra kerül 25 grammos csomagokban 15 kor-jával, 10 grammos csomagban poralakban 6 koronájával, kristályosan 4 kor. 50 fillérjével. Ez lesz még csak azután a háborús nyereség!

Sz. L.

Felelős szerkesztő:
Dvortsák Győző.Kiadótulajdonosok:
Koós Ernő és Frigyes.

NYILTTÉR.

Mindazoknak, kik szeretett férjem elhunytával részvétükkel s a temetésen való megjelenésükkel fájdalimat enyhíteni sziveskedtek, ezúton mondok hálás köszönetet.
ÖZV. VERBÖCZI JÓZSEFNÉ.

Hozzá tartozóim nevében ezúton mondok szívből jövő köszönetet mindazon jóismerőseinknek s barátainknak, kik forrón szeretett feleségem elhalálása alkalmából részvétükkel fölkerestek.
KASZÁS FLÓRIÁN.

Felejtethetlen Sándor fiunk elhunytá alkalmából megnyilvánult nagy részvétért az ev. Kollégium tanárikara, ifjúsága, valamint igen tisztelt jóakaróink fogadják ezúton is a leghálásabb köszönetünket.
Kónya Miklós és neje.

Jó házból való leány
fogtechnikus-tanulónak
azonnal felvétetik.

Cím a kiadó-hivatalban

DR. PALÓCZ k. egészségügyi tanár :::
v. kórházi specialista orvos

Budapest, IV., Károly-körút 2. sz.

Sok évi óriási speciális praxisa folytán teljes biztonság-gal felismeri és kigyógyítja úgy férfiaknál, mint nőknél a titkos és nemibetegségeket, valamint az azokból származó összes bajokat. Rendel hétköznapokon d. e. 10-12, d. u. 3-5 óráig. Ha személyesen lehetetlen volna megjelenni, válaszbelgyeges levélre szívesen ad **díjtalan** felvilágosítást afelől, hogy otthoni kúrával hogyan szabadulhat meg gyökeresen a bajától.

Lakatosműhely

bérbeadó ■■■
szerszámmal együtt.

Tudakozódni lehet a tulajdonosnánál:
Girgásch Ödönne, Kiszszében.

Geschäftszahl: V. 1261/4.-5.

Aufforderung an die Erben, Vermächtnisnehmer und Gläubiger eines Ausländers.

Am 27. November 1916 ist der nach Sebeskellemes (Ungarn) zuständige, ungarische Staatsbürger **Ferdinand Lukas Grega**, Fotograf in Wien, II., Stefaniestrasse 7, wohnhaft gewesen, woselbst derselbe seines ordentlichen Wohnsitz hatte, mit Hinterlassung einer letztwilligen Anordnung verstorben.

Gemäss §§ 137, 138 kais. Pat. v. 9. August 1854 R. G. Bl. Nr. 208 werden alle Erben, Vermächtnisnehmer und Gläubiger, die österreichische Staatsbürger oder hierlands sich aufhaltende Fremde sind, aufgefordert, ihre Ansprüche an den Nachlass längstens **bis 10. Juni 1917**, beim gefertigten Gerichte anzumelden, widrigens der Nachlass ohne Rücksicht auf diese Ansprüche an die ausländische Behörde oder eine von dieser legitimierte Person ausgefolgt werden kann.

Zugleich werden gemäss § 140 kais. Pat. vom 9. August 1854 R. G. Bl. Nr. 208 mit Rücksicht darauf, dass die hierlands befindlichen Erben um die Vornahme der Verlassenschafts-abhandlung durch die österreichische Gerichtsbehörde angesucht haben, die allfälligen auswärtigen Erben und Vermächtnisnehmer aufgefordert, ihre Ansprüche in der gleichen Frist anzumelden und bekannt zu geben, dass sie die Abtretung an die ausländische Behörde verlangen widrigens, wenn letztere nicht selbst die Abtretung verlangt, die Abhandlung hierlands und zwar mit den sich meldenden Erben allein gepflogen würde.

K. k. Bezirksgericht Leopoldstadt

Abteilung V, am 10. April 1917. *Locker.*

(Für die Richtigkeit der Ausfertigung der Kanzleileiter: Weinstabel)

Gyermektelen házaspár (tanár)

május 1-jére, esetleg aug. 1-jére
állandó lakásul :: fürdőszobával
ellátott 3-szobás, esetleg 4-szobás

lakást keres.

Ajánlatok a kiadóhivatalhoz.

Üzletem átalakításához

szükségem volna
még egy nemzeti
pénzszekrényre.

Ajánlatok e címre kéretnek: **J. Krechs,**
Wien XII, Rauchgasse 22. □ □ □

Meghívó.

Az Eperjesi Kölcsönös Segélyző Szövetkezet tagjai ezennel meghívtnak az Eperjesen 1917. évi május hó 13-ikán, vasárnap d. u. 3¹/₂ órakor a szövetkezet hivatalos helyiségében (Főutca, evang Kollégium éjszaki sarok) tartandó rendes évi **KÖZGYŰLÉSRE.**

A közgyűlés tárgyai:

1. A jegyzőkönyv hitelesítésére két rendes- és két póttagnak kiküldése.
2. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság évi jelentése és a zárszámadások s mérleg feletti határozathozatal és a felmentés megadása.
3. Az igazgatótanács négy rendes tagjának választása.
4. A közgyűlés előtt 8 nappal az igazgatóságnál írásban bejelentett indítványok tárgyalása.

Eperjes, 1917. április 18.

Az igazgatóság.

A törvény rendelkezése szerint összeállított számadások és mérleg a szövetkezet helyiségében a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

BUZIÁSFÜRDŐ

Magyarország legszénsavdúsabb szén-savas, sós, vasas, radioactív forrásai.
Moorfürdők. Hidegvízgyógyomd.

Elsőrangú

szívgyógyfürdő.
(Magyar Nauheim.)

Női bajoknál, hólyag-, vesebajok, köszvény, csúz, idegbántalmaknál.

Fürdőidény: május-október.

Kifogástalan ellátásról gondoskodva van.

Hivatalos fürdőorvos: **dr. MAHLER GYULA.**

Buziáson fürdőorvosi gyakorlatot folytatnak:
dr. BIASINI J., dr. PORUTIU R., dr. SCHOPF J., dr. SUGÁR R., dr. GLASS R. urak.

Részletes prospektussal szolgál:

Muschong Buziás gyógyfürdőjének igazgatósága.

„Jótállás a biztos eredményért.”

Törvényesen védve.

Reitter Oszkár

nagybecskerekeli ny főkapitány és fajbaromfitenyésztőnek nagyszerű találmánya a

„PATKÁNYIN”

patkányirtó-szer (nem méreg), mely emberre és háziállatokra nem ártalmas és fölülmul minden más irtószer.

1 doboz ára 3 K, mely eleget szolgál a kártétel ellen. Minden dobozhoz használati utasítás van mellékelve. Ismertető prospektust, melyben le van írva, hogy külföldi nagyságú gazdaságban hány adag használandó, kérésre ingyen küld a PATKÁNYIN-gyár egyedüli elárúsítója, a Torontói Agrárbank Részv.-társaság Nagybecskereken.

VISZKETEGSÉGET

rüht, sömört legbiztosabban elmulasztja a **barna zsír.** Kis tégely K 1'60, családi adag K 9 —, utasítással rendelhető dr. Fleisch E. Korona-gyógytárából. Győr

Előfizetési
Égész évre .
Félévre . . .
Negyedévre .
Hirdetési díj: Eg
petitor egyszer
15 f. Közlemények

Kapcsolat

Az eddig kekből követünk oly sikere mély nyomok lelkében. Oly közönségünk fog megválni varázshatását biztosítva látr tudjuk az elmu felfogni, képe fóniákat ezersz ne vágynánk kincshalmaza nemcsak egye olyan válogat összességben, alkalmunk gy gonddal rend látjuk, hogy kiállítás, az gondolkodni r óhaj: vajha a minél hosszabb ben . . . vajha egy városunkb Talán nem is o ha meggondolj közönségének egy eperjes-vá a gondolata, m ból, amelyek j vitt régi család évszázados ku Ezeket pedig e mennyiségben. szerint a jelen most kellene a ságnak a felál a kiállítókkal r áldozatkészsege lenne a kiállítot illetőleg jegyzé készíteni s má illetőleg kérdő arról, vajjon a t nak-e és mely multával városu

CSEME
LEGJO